

AUSTRALSKÉ

listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

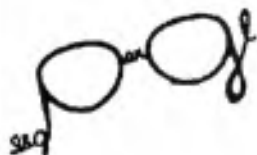
AUSTRALSKÉ LISTY
ČÍSLO 59 ČERVENEC 1996
Print Post Approved \$2.60
PP 242296 / 00084

RUDY KOMON

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílňa a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: 30 6781

TRITON **CARPET CLEANING SERVICE**

Powerful truck, Mounted equipment
All stains treated, Carpets deodorized
Fast drying, Scotch guard
Carpet and Upholstery
Leather L/ S Cleaning

Emergency water damage service

Peter Adler

Phone: 388 2052, Mobile: 018 044 100

Mluvíme česky

DENTAL PROTESIS

ODBORNÝ ZUBNÍ PROTETIK

nabízí své služby ve zvláštních případech
(stáří, nemoc atd.) ošetření doma možné,
(soukromé pojištění vyplácí
předem domluvenou částku)

Další informace

na čísle: (02) 388 2216

mluvíme česky i slovensky

425 Old South Head Road
North Bondi NSW 2026

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

CONTACT

P·R·I·N·T·I·N·G

A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro

MANUFACTURING, ENGINEERING

DESIGN, CAD/CAM

DESKTOP PUBLISHING

JOB COSTING, ACCOUNTING

MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO

České, EASTERN & WORLD FONTS

BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

5th Floor 75 King St
Sydney NSW 2000

Tel: (02) 262 1144
Fax: (02) 262 4479

Plánujete cestu do Evropy?
Na požádání zašleme náš katalog a zajistíme:

- levné letenky,
- ubytování,
- půjčení auta,
- zájezdy pro vaše australské přátele,
- pobyt v lázních,
- dovolenou na lodi,
- pojištění a profesionální servis.

Volejte Renatu - 262 1144

VÝROČÍ MĚSÍCE

6. července 1415 byl v Kostnici upálen mistr Jan Hus, zemřel přesně v den svých 46. narozenin. Jan Hus se narodil v jižních Čechách, v malém městečku Husinci. Rodiče ho poslali do Prahy na studii, kde nejprve získal dva tituly bakaláře svobodných umění, poté mistra svobodných umění, což by se dalo přirovnat k dnešnímu titulu doktor filozofie. V roce 1400 byl vysvěcen na kněze a v roce 1402 byl zvolen rektorem vysokých škol pražských. Mistra Jana trápily nepořádky mezi duchovenstvem, které často myslelo na svůj vlastní prospěch. V té době byli dva papežové, jeden v Římě a druhý v Avignonu. Kardinálové Římští a avignonští svolali do italské Pisy koncil, na němž odvolali dosavadní papeže a za nového zvolili Alexandra V. Odvolání hodostáří se však svých úřadů nevzdali a tak místo dvou papežů byli najednou tři. V církvi nastala doba nejvyššího úpadku. Hus se proti těmto nepořádkům veřejně postavil, proto byl obtížný pro pražského arcibiskupa Zbyňka, který byl velice nevzdělaný. Dokonce se proslýchalo, že se naučil psát až ve své církevní hodnosti. Arcibiskup vydal na Husa dvakrát klatbu. V té době přijeli do Prahy papežští komisaři, aby v Čechách ryze obchodnickým stylem prodávali odpustky. To vzbudilo velkou nevoli u mnohých duchovních. Zvláště Jan Hus a Jeroným Pražský se proti tomu postavili. Papež Jan XXIII. uvalil v srpnu 1412 na českého kazatele kletbu a Hus byl donucen opustit Prahu. Začal psát knihy a při té příležitosti, aby čtení spisů usnadnil, zjednodušil dosavadní pravopis některými důmyslnými změnami, zavedl například háčky. Nakonec byl Jan Hus pozván na koncil do Kostnice. Od pražského inkvizitora si dal písemně potvrdit, že ničemu biudnému neučil. I Zikmund, král německý mu slíbil veřejné slyšení a bezpečný návrat domů. Na koncilu bylo přítomno mimo Zikmunda a papeže Jana XXIII. 30 kardinálů, 4 patriarchové, 150 biskupů a několik set ostatních duchovních. Spor Husův se nekonečně táhnul. Konečně 5. června se konečně dočkal veřejného slyšení. Prakticky však nebyl puštěn ke slovu a na doporučení krále Zikmunda byl odsouzen k upálení.

5. července vešli k Husovi do vězení čtyři biskupové s českými pány. Chtěli ho naposledy přesvědčit, aby odvolal své učení. Hus volil raději smrt. Upálen byl následující den. Dne 30. května o rok později stanul na hranici Jeroným Pražský.

(Český kalendář 1996 - kráceno)

KLAUSOVA VLÁDA OPĚT V SEDLE

Štěpán Skřivánek

Ale ne už tak vysokém a s méně pozlaceným třemením. Po několikátých jednáních se tři vedoucí elementy minulé koalice opět dohodly na dalším vedení státu. Končí tak období povolebních intrik a vyjednávání. Vládu vytvoří tři strany - ODS, ODA a Lidovci a bude sestávat ze šestnácti ministrů, z nichž osm vysílá ODS a dvě další koaliční strany budou mít po čtyřech ministerstvech. Jde ovšem o vládu menšinovou. V britském systému by taková vláda mohla existovat jen s podporou dalších hlasů v parlamentu, tedy v dolní sněmovně. Přehlasování vládního návrhu v nějaké podstatné záležitosti by okamžitě znamenalo pád vlády. Český systém je britskému podobný a tak bude tedy život nové Klausovy vlády poněkud vratký.

Za několik měsíců má dojít v České republice také k volbám do horní sněmovny, do nově zřízeného senátu. Složení senátu nebude téměř jistě totožné se složením dolní sněmovny. Při eventuálním dalším posunu doleva by byl život Klausovy vlády dále ztížen. Posun doprava by její život naopak ulehčil. V každém případě bude ale sama existence senátu znamenat zpomalení zákonodárného procesu - a to je nutno vítat. "Šmik-šmik" výroba zákonů nebude dobře možná.

Úloha prezidenta republiky v této době oslabení Klausovy vlády znovu vynikne. Dosud se neví, zdali Václav Havel bude kandidovat v příštích prezidentských volbách, které zatím nejsou v dohledu. Havlova osobnost také zaručuje stabilitu státu a působí blahodárně na souhrn na nejvyšší úrovni. Málokdo si dnes dovede vůbec představit, kým by prezident Havel mohl být nahrazen.

Vtírá se dojem, že kromě hledání klíče k vládě republiky se v republice odehrálo i jiné drama - evropské mistrovství v kopané. A je zcela pochybné, zda český pan Novák se o ustavování nové vlády zajímal alespoň zpolovičky tak intenzivně jako o osudy českého týmu v Británii. To je konečně dobrým znamením a jakýmsi negativně pozitivním symptomem stability země.

Stručný	přehled	rubrik
Klausova vláda opět v sedle		01
In memoriam - Jan Novák M. B. E		02
O střelných zbraních		03
Zprávy		04
Zprávy		05
Panorama české Austrálie		06
Rudy Komon		07
Praha na vlně Bondi		08
Z tajů krás české řeči		09
Czech-Australian Artspectrum Association		10
Czech-Australian Cultural Alliance		11
Kultura		12
Perly a perličky		13
Křížovka		14
Jára Cimrman v Austrálii		15 - 16

Volby nebyly pravolevé

Pavel Verner

* Demokratická unie, strana se slušným konzervativním programem, dostala jen 2.8% hlasů, neobdrží tedy od státu ani halíř a tím pravděpodobně zanikne. Snaží se poznamenat, že si to zavini-la sama. Média, kromě Českého deníku - na ni sice praktikovala informační blokádu, když se ale její předsedkyně Alena Hromádková objevila v televizi, chovala se přímo sebevražedně. Jako by nevěděla, že přízeň voličů při každých volbách klíčí kdesi pod prahem rozumu. Pravda se na voliče nechrlí s kalvinským zápal-em. Podává se jim na podnose vtípu a promyšleně buzených sympatií. DEU nebude v parlamentu, protože si neuměla najít vůdce. Jejím členům, kteří vystupovali v televizním spotu, pak připomínám, že nazývat demokracii demagogií je nejlepší cestou, jak znechutit i ty, kterým by jinak nevadila ani permanentně rozhořčená Hromádková.

* K úspěchu sociální demokracie se sluší poznamenat, že ho dosáhla navzdory absolutní nepřiznivě českého tisku. Hlavní deníky (Lidové noviny, MF Dnes a Zemské noviny) si několik měsíců před volbami nasadily masku stranického tisku ODS (a ta si zbytečně financovala svůj prodělečný Telegraf) a Právo nepokrytě protěžovalo Levý blok. Stehlikova Práce začala za Zemanu kopat až na poslední chvíli. Ale možná právě tím česká periodika Zemanovi pomohla. Možná podcenila voličův smysl pro fair play.

* Zajímavým medialním projektem byla televizní uzávěrka Lidových novin v pondělí 3. června. Autoři úterních článků v jímavém souladu hodnotili výsledky voleb. Z celkové nudy vyjímám dvě vystoupení. Jednak bývalého šéfredaktora Jiřího Rumla, který zjevně psychicky nevydržel skutečnost, že jeho syn možná nebude podle Zemanovy vůle ministrem. A potom vystoupení bývalého "guru" české ekologie Bedřicha Moldána. Ten litoval, že Klausova vláda nedovedla prodat skutečnost, že za jejího působení se životní prostředí radikálně zlepšilo. Což je lež jako věž. K určitému zlepšení stavu životního prostředí sice došlo, ale to proto, že od listopadu byla radikálně omezena průmyslová a zemědělská produkce. Moldánova nostalgie po ministerském křesle dostává někdy komické

rozměry.

* Díky zpozdilosti některých novinářů se to v médiích hemží archaickými termíny pravice a levice. O tom ale dnešní politika není. Ať už tu bude držet taktovku ODS, nebo sociální demokrate, systémově se v Čechách nemůže nic změnit. Nejsme ostrovem v Pacifiku a budeme takoví, jako je svět kolem nás. Politický spor Zemana s Klausem není o takové samozřejmosti, jakou je sociální politika. Je o míře úlohy státu. Volič si vybírá ze dvou možností. Buď nekontrolovanou expanzi trhu, rozuměj nadnárodních finančních seskupení, nebo trh částečně kontrolovaný státem s demokratickou vládou. Rozdíl je v tom, že zatímco na stát má občan vazbu prostřednictvím voleb a samosprávné demokracie, takový Generál motors nebo ČEZ jsou síly anonymní, občanem neuchopitelné, řídící se nikoli demokratickou politikou, nýbrž výhradně ziskem. Liberální Klausovo směřování už přineslo některé trpké plody ve zdravotnictví, školství a kultuře.

* A tak se zdá, že předseda ODS bude muset hledat, co má společného s předsedou ČSSD, protože jinak nepovládne. Při této příležitosti si vzpomínám na pořad "Sedmíčka", na stanici Nova, kde na začátku Zeman nabídl hledání takové cesty a byl v zápětí arogantně odmítnut. Nejsa příznivcem ani jedné z těchto stran, přesto tleskám spravedlnosti času. Otec české ekonomické transformace prokázal takovou míru politické neprozíravosti, že bych na jeho budoucí premiérské křeslo nevsadil ani dvacku.

* Budoucí kormidelníci českého státu by měli vzpomenout na jaký špek utáhl Miroslav Sládek osm procent voličů. Šlo především o tzv. řešení cikánské otázky. Pokud problém tohoto etniku budou politici podceňovat i nadále, mohou se v příštích volbách setkat s nepříjemným překvapením. Nesmyslným "republikánským" žvástům o odsunu do rezervaci lze vzdorovat jen rozumným a hlavně účinným programem. Co takhle co nejrychleji na některých vysokých školách otevřít katedry pro výuku cikánských učitelů.

(přetištěno Nová přítomnost)

IN MEMORIAM

generálmajor
JAN NOVÁK, MBE

zemřel v neděli 23. června 1996
ve věku 99 let

Jan Novák byl jeden z mála účastníků bojů Československých legií v Rusku žijících v Austrálii, spoluzakladatel Čs. Obce Legionářské, čestný člen Svazu letců svobodné ČSR v Londýně, doživotní čestný předseda Nezávislého Sdružení bývalých čsl. vojáků, doživotní čestný člen Sokola Sydney a Čs. Country Clubu v Sydney.

Dne 26. června se konala zádušní mše v Hammondvillském kostele a byl zpopelněn ve Forest lawn Crematorium, Leppington, Sydney.

Cest jeho památce !

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Jak všichni víme, letos se opět pořádá CENSUS, tedy "sčítání lidu." Chceme upozornit všechny krajany, aby vyplnění dotazníku věnovali zvýšenou pozornost, zvláště pak otázkám, týkajícím se našeho etnického původu. Často krajané ať již ze strachu, nebo z neznalosti na otázku jakou řeči hovoří doma, odpověděli : "anglicky" v té chvíli už nebyli počítáni do naší komunity a ta se opticky zmenšovala. Je třeba naši komunitu spíše zvídětelnovat než zmenšovat, protože často se řada výhod a vládních nařízení týká komunit určité velikosti a tak se v tomto případě dá říci "každý se počítá".

O STŘELNÝCH
ZBRANÍCH

Voyen Koreis

Napsal kdysi kdosi pojednání, kterým podléhá divadelní drama: Otevře se opona nad prvním jednáním, na scéně je pokojová místnost a divák vidí, že na stěně visí puška. Divákovi musí být hned jasné, že pokud se hra bude rozvíjet podle pravidel, musí někdy později dojít k situaci, kdy některá postava z té pušky vystřelí.

V divadle jsem si prodělal křest ohněm v osmnácti letech. Žil jsem v městečku v severovýchodních Čechách, kde v té době působil velice činný ochotnický spolek. Vybudovalo se nové letní divadlo, v místě bývalého lomu a k jeho slavnostnímu otevření se připravovala inscenace Čapkovy Loupežníka. Herec, který měl hrát hlavní roli, se ale týden před premiérou při nehodě zranil.

V zoufalém pokusu zachránit představení, režisér, který býval mým třídním učitelem a vzpomněl si na moje někdejší herecké výkony při školních představeních, přišel za mnou, zda bych byl ochoten zaskočit a roli během toho zbývajících týdnů nastudovat. Bylo to sice riskantní, příležitost zahrát si jednu z nejzajímavějších rolí v české divadelní literatuře se ale mladému ambicióznímu člověku tak často nenaskytne, takže jsem se ji samozřejmě hned chopil. Měl jsem prázdniny, přes den jsem se mohl učit roli a každý večer potom zkoušet s ostatními herci na jevišti.

Ve hře vystupuje myslivec, který je Loupežníkovým rivalem v lásce a který ho před koncem prvního dějství svou puškou postřelí. Při představení se používaly dvě stejné pušky. Jedna prázdná, měla být v rukou myslivcových, ze druhé, nabitě slepou patronou, se mělo za scénou vystřelit. Nikdo nikdy nevysvětlil, jak se to vlastně stalo, že při zmatcích, které provázejí každou premiéru, byly tyto dvě pušky zaměněny. Vyhoupl jsem se na zeď a zamával svému jevištnímu rivalovi s památným zvoláním: "Na shledanou, švarný čarostřelče!" Růzověný rádo-by-milovník stiskl spoušť. Zablýskl jsem koutkem oka, že zároveň s ránou, z hlavně pušky vyšlehoheň. Pociťoval jsem, že něco horkého mě uhodilo do pravého stehna.

Se zdi jsem ještě spadl tak, jak

jsem si to během zkoušek nacvičil. Ležel jsem, levou stranou k obecenstvu, takže pravou rukou jsem si mohl nepozorovaně ohmatat stehno, které začínalo silně bolet a prudce napuchat. Prsty jsem namáhal diru v kalhotách a pod ní objevil hlubokou ránu. Mezitím se na jevišti seběhlo několik vesničanů, kteří mne, podle scénáře, nakonec naložili na trakař a odvezli ze scény. Přitom jsem stále ještě hrál zraněného Loupežníka a rozmlouval s nimi slovy role, i když mi už bylo jasné, že ji ten večer nedohraji.

Sanitka, která mě odvážela do nemocnice, se proplétala davem odcházejících diváků. V nemocnici mi z nohy vyndali větší část patrony a několik kousků pístové ucpávky. Poležel jsem si tam asi dva týdny. O několik týdnů později, stále ještě kulhaje, jsem konečně mohl Loupežníka dohrát do konce, v přírodním divadle, nabitým diváky. Přišli i ti, co normálně nikdy nechodili, tak zapůsobila novina o postřeleném Loupežníkovi....

Lásku k divadlu mi tato neuvěřitelná, ale pravdivá událost neubrala, spíš ještě přidala. Nemám ale rád střelné zbraně. Jak jsem na vlastní kůži poznal, mohou být i nebezpečné i v situaci, kdy nikdo nemá v úmyslu nikomu ublížovat. Natož v rukou lidí, kteří se pominuli rozumem. O tom je také debata, která se v posledních měsících vede v Austrálii, po té smutné události v Port Arthuru. Tak zvaná "tichá většina" něco podobného podvědomě cítí a proto souhlasí s tím, aby byly střelné zbraně pod státní kontrolou. Střelci se tomu ovšem vzpírají a hlučně se dožadují toho, aby mohli svobodně vlastnit automatické zbraně. Ohánějí se přitom lidskými právy, svoji zodpovědností, tvrdí, že jsou to lidé a ne pušky, které způsobují neštěstí. Bohužel, lidé, kteří cítí, že jim společnost něčím ublížila nejednají vždy zodpovědně, mohou někdy jednat bezhlavě. A mají-li po ruce pušku, mohou také střelit.

Na kom leží vina? Na jednotlivci, posedlém nutkáním si s někým vyřídit účet nebo na společnosti, která jej k tomu nepřímou doháněla a dala mu k tomu i podmínky. Navíc jsou tu sdělovací prostředky, které také zodpovědně nejednají a při podobných událostech přímo ožívají. Na příklad:

Osmnáct australských vojáků uhořelo po srážce dvou helikoptér, při

treninkovém letu v Townsville. Takovéto nehody se občas stávají, zejména když se jedná o výcvik speciálních jednotek. Pro mne zářející byla ovšem reakce sdělovacích prostředků. V průběhu ranního televizního zpravodajství, na jedné komerční stanici, zpovídala redaktorka dva příslušníky záchranného oddílu, kteří byli první na místě havarie a vytahovali mrtvé a raněné z trosk helikoptér. Jednomu z nich přitom dala následující otázku: "That sort of thing really does get the adrenalin going, doesn't it?"

Důstojník měl potíže se sluchátkem, takže ani na opakovanou otázku nereagoval. Zato to rozpumpovalo krev ve mně, v posluchači. Kdybych se nacházel na jeho místě, nejspíš bych ji odsekl: "And how about your adrenalin?" Či nějak podobně. Můj jedenáctiletý syn, který se právě chystal do školy a zaslechl to, zareagoval následovně: "Oh, not another Port Arthur!" Potom mi začal popisovat to, o co jsem přišel, když jsem byl v dubnu v Praze, kde mě zpráva o události na Tasmanii pochopitelně také zastihla, ovšem v mírnější formě. Jak se zdejší reportéři přímo pásli na té tragedii a tak podobně.

Jedenáctileté dítě to všechno sledovalo a bylo tím znechuceno. Pokud zákaz nepovoleného vlastnictví střelných zbraní zamezí jen jedinému podobnému incidentu, zabrání se tím nejen ztrátě lidských životů, ale budeme také uchráněni před nezodpovědnými reportéry, kteří takovéto incidenty určitě často i napomáhají vyvolávat.

ZPRÁVY

23. června jsme si připomněli narození Vladislava Vančury, českého spisovatele, který se do literatury zapsal svým osobitým stylem. Vančura, původním povoláním lékař, byl nejen prozaikem, ale i filmovým scenáristou, režisérem a humanistou, v jehož všech dílech se neustále objevuje láska k životu a humor. Tento nevšední spisovatel a vzácný člověk byl gestapem popraven v roce 1942.

Premiér Václav Klaus ujistil prezidenty a premiéry členských států Evropské unie, že výsledek voleb v České republice ani v nejmenším nezpochybni základní orientaci české politiky zaměřené na vstup do unie. Perspektiva členství v unii je pro všechny demokratické strany zastoupené v parlamentu jasnou a nezpochybnitelnou prioritou, prohlásil Václav Klaus v projevu na společném zasedání šéfů států a vlád 12 přidružených zemí s nejvyššími představiteli "patnáctky" na jejím summitu ve Florencii.

Středoevropské státy, které se pustily do budování demokracie po desetiletích komunismu, rozhodně klepaly na dveře Severoatlantického paktu u příležitosti konference, která skončila ve Varšavě. Čtyřdenní fórum o politickém a vojenském rozhodování přivedlo ke společným rozhovorům mimo jiné generálního tajemníka aliance Javieru Solanu a ministry i vysoké představitele asi 30 zemí. Agentura Reuter napsala, že podle očekávání při uzavřených rozhovorech nebyl zřejmý žádný větší pohyb ve směru rozšíření NATO. Především čeští a polští představitelé naléhali, aby aliance přijala rozhodnutí o tom, kdo by měl být přijat a kdy.

Komunističtí poslanci nepodpoří menšinovou vládu. Prohlásil to předseda Komunistické strany Čech a Moravy Miroslav Grebeníček. Zdůvodnil to tím, že vládní koalice hodlá i nadále "ignorovat zájmy občanů" a prosazovat deregulaci nájemného a přímé finanční platby pacientů. Dále chce pokračovat v restituci církevního majetku a ve výprodeji strategicky významných podniků a bank. Komunisté budou podle Grebeníčka prosazovat, aby na "sociálně nejcitlivější služby a zboží bylo uplatněno cenové moratorium".

Nejvíce sebevražd v České republice v letech 1989 až 1995 bylo zaznamenáno na severu Čech. V okresech Teplice, Sokolov a Most to bylo v průměru 32 až 33 případů na 100.000 obyvatel. ČTK o tom informovala brněnská divize Českého statistického úřadu. Podle ní loni připadlo na 100.000 obyvatel ČR téměř 16,8 případů tohoto způsobu smrti. Zpráva dále uvádí, že na Moravě je méně sebevražd než v Čechách.

České ministerstvo spravedlnosti považuje zprávu mezinárodní organizace na ochranu lidských práv Amnesty International, která ve své výroční zprávě kritizuje porušování lidských práv ve 146 zemích světa, za nesmyslnou. Uvedl to vedoucí tiskového oddělení ministerstva Vladimír Voráček. Řekl, že neví o nikom, kdo by byl v České republice v současné době vězněn za svobodné vyjadřování názorů. Podle zpráv Amnesty International existuje v ČR "diskriminační instrukce", schvalující domovní prohlídky v rómských domácnostech se zbraněmi připravenými ke střelbě. Tuto informaci označil mluvčí české policie Aleš Svoboda za naprostou dezinformaci.

Symbolický náhrobek těm terezínským vězňům, kteří nepřežili a nemají svůj hrob, tvoří Terezínská pamětní kniha, jejíž první dva díly obsahují zhruba 81.400 jmen Židů deportovaných do ghettá z území České republiky. Na úterní tiskové konferenci to řekl členové kolektivu, který se na tvorbě knihy podílel. Další část knihy, která vyšla i díky finanční dotaci německé vlády, by měla obsahovat jména asi 42.000 terezínských vězňů, kteří tam byli deportováni z Německa. V průběhu deseti let, kdy byla kniha připravována, bylo zpracováno 163.000 mnohdy nepřesných či neúplných záznamů o lidech, kteří Terezínem prošli.

Za prvních pět měsíců letošního roku přicestovalo do České republiky 38,2 miliónů zahraničních turistů. Ve srovnání se stejným obdobím loňského roku jejich počet vzrostl o 12,5 procenta. Sděлил to Český statistický úřad. Počet návštěvníků ze sousedních zemí přitom vzrostl o 14,5 procenta a z ostatních zemí bez vízové povinnosti o 5,6 procenta. Naopak počet turistů ze zemí s vízovou povinností stále klesá. Proti srovnatelnému období loni jich za prvních pět měsíců letošního roku přijelo do České republiky o 3,4 procenta méně.

Alena Mucková, předsedkyně českobudějovické organizace SPR-RSČ, podala v pondělí 17. června u Okresního státního zastupitelství v Českých Budějovicích trestní oznámení na předsedu Miroslava Sládku. Mucková ho viní z toho, že ji v únoru jako jihočeskou kandidátku republikánů přinutil podepsat směnku na jeden milión korun. Kdyby směnku nepodepsala, byla by prý z kandidátky vyškrtána. Sládek se touto cestou snažil pojitit proti tomu, co jeho stranu postihlo v minulém volebním období. Tehdy republikánský poslanecký klub opustila pro neshody se Sládkem většina jeho členů (ze 14 jich zůstalo pět). Teprve den před volbami Sládek bez jakéhokoli vysvětlování její kandidaturu zrušil. Mucková celý případ zveřejnila. Nyní odhaduje, že podobnou směnku podepsalo Sládkovi minimálně čtyřicet dalších kandidátů SPR-RSČ. Někteří z nich slibili, že se k mému protestu připojí, míní Mucková. Nikdo z vedení SPR-RSČ se ke kauze zatím nevyjádřil.

(přetiskováno CAROLINA)

Česká republika nebere v plné míře na vědomí těžkosti, které od rozdělení společného státu provázejí občany žijící ve Slovenské republice. K tomuto závěru dospěli v Bratislavě delegáti sjezdu Klubu občanů České republiky žijících a působících na Slovensku. Zástupci Klubu jsou znepokojeni dosavadním přístupem českých orgánů k jejich problémům. Jde především o souběh občanství a institutu trvalého pobytu občanů České republiky, kteří se bez vlastního přičinění ocitli v postavení cizinců. Delegáti rozhodli, že okamžitě po sestavení české vlády a po zahájení řádné činnosti zákonodárného sboru předloží těmto orgánům veškeré své požadavky a připomínky.

Údajný únik utajovaných informací z Bezpečnostní informační služby (BIS) překazil kontrarozvědce prošetřování dvou investičních společností v nichž mají rozhodující účast ruští investoři blízcí fondu Futurum Aurum trestně stíhaného Alima Karpova. Podle informací, které ČTK získala od pracovníka tajné služby, musela BIS po zveřejnění jmen společností OLBI a Hermes přerušit skryté šetření jejich operací a činnosti.

Koaliční představitelé trvají na tom, že ve vládním prohlášení musí být také vyřešena otázka vztahu církve a státu. Po schůzce místopředsedy ODS, KDU-ČSL a ODA Jana Stráského, Jana Kasala a Karla Ledvinky to řekl Ledvinka. Tématem schůzky bylo podle něho zakomponování restituční tečky do vládního programového prohlášení a do koaliční smlouvy. Koaliční zástupci se podle ledvinky dohodli na tom, že "restituční tečka má být" a že "má být co nejdříve". Kasal v této souvislosti připustil, že k této tečce by se mohlo dospět v průběhu příštího roku.

Zajímavost z Plzeňského deníku

Okradená Australanka měla štěstí v neštěstí

Dvě peněženky se ztratily v pátek kolem páté hodiny odpoledne na autobusové zastávce v sadech Pětatřicátníků ze zavřené kabelky PhDr. Haně Gerzenic-Honsově z Austrálie. V peněženkách měla kromě většího obnosu peněz i pas, kartu k povolení pobytu v ČR, kartu k výběru peněz a doklady.

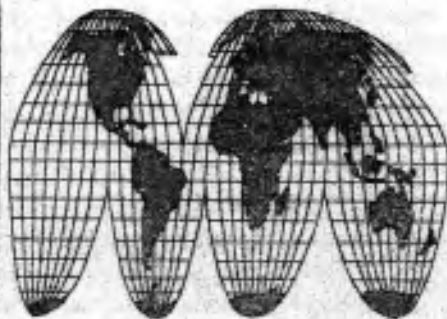
"Jak jsem řekla na polici, okradli mě pravděpodobně dva postarší muži, kteří seděli těsně vedle mne na lavičce. Byla jsem z toho celá nešťastná, když jsem si představila, jaké běhání po úřadech budu muset podstoupit. Druhý den k večeru zazvonil u mého bytu třináctiletý chlapec s rodiči. K mému velkému údivu mi přinesli jednu z peněženek. Tu našel David Lexa mezi keři u hlavní pošty," sdělila nám paní Hana. Velké štěstí bylo, že uvnitř peněženky byl lístek od odesílaného balíčku, kde byla i její současná adresa. "Peníze sice chyběly, ale pas byl na světě," pokračovala ve svém vyprávění doktorka Gerzenic-Honsová. "Požádala jsem Davida, jestli by byl tak hodný a mohl se podívat ještě na místo nálezu, zda by tam druhou peněženku nenašel, protože teď už bylo jasné, že zlodějům šlo jen o peníze. Ten velice ochotně souhlasil a druhý den přinesl i druhou peněženku opět se všemi doklady. Měla jsem vlastně štěstí v neštěstí a tak bych chtěla poděkovat Davidovi za poctivost a jeho rodičům za to, že ho tak dobře vychovali. Věřím, že mládež není tak zkažená, jak si mnozí myslí," řekla na závěr tato plzeňská rodačka.

Save 30%* on your international calls

to 59 countries

including:

**Czech Republic
and
Slovak Republic**

- no joining or monthly fee
- no minimum usage
- discount apply every day, all day.

**"You only pay for the calls
you make"!**

Please consider this opportunity

For further enquiries call

(02) 798-4037

SEJONG

* Discount based on Telstra standard published rates as of 1 February 1996.

Sejong is a trading name of Yeosone Pty Ltd. (002 940 635).

PANORAMA ČESKÉ AUSTRÁLIE

RUDY KOMON - DOBYVATEL, OBJEVITEL, M. B. E.

Bořek Šindler

"Tak co, dáte si sulc?" zahřimala na mě čeština s perfektní pražskou intonací, ač vycházela z úst rodilého Videnáka. Z českých rodičů. Hleděl přitom na mě pár blakytně modrých očí zpod huňatých brv.

"S cibuli?". Blankyt toho nevinného pohledu nějak ustoupil. "Dám", nespouštěl jsem zrak z těch brv. "S cibuli". "A pivo?" "A pivo". Pivo, s krátkým "i". Jaksi spíše pokratším, z úcty k těm brvům, i ke správnější češtině, vyjelo mi, i když onen mok mým ideálem nebyl, tedy to moje "i" by bylo prošlo i v Praze, a přestože se mohl pochlubit anebo prokázat předky z pražského Podskali "piivo" mi nikdy se rtů nějak nesešlo.

Ono jst sulc s cibuli s Rudy Komonem v Arabian Café na King's Crosse v Sydney v roce 1952 bylo významným pro mladého českého továrního dělníka poměrně nedávno přibylého z curyšské university. Růžovoučký a vždy žoviální Rudy, jeho prales mohutných brv, blankytně modrá očka, jeho schopnost obratného žurnalisty najíždět tím nejprostším z pražských slangů, sulcem a cibuli a "piivem" v arabské kavárně, v nejvykříčenějším pajzlu tehdejší Sydney. Začaly se mi - jak-by ne? - sbíhat sliny. A to jsem ještě netušil, že jde jen o předkrm. Vepřová následovala, ač si nejsem dnes už docela jist zda v téže podniku, či později v Premiéru. Netušil jsem také ještě, že to bylo míněno jako výzva, nikoli pozvání. Takže jsem to vycinkal na stůl v šilincích, možná v librách. Brvy on Rudy měl, ale kapsa tehdy plná nebyla. Ani jeho, ani moje. Švorc jsme byli oba.

Toto nepatrné intermezzo se odehrálo ještě v době, kdy Rudy Komon nebyl osobností sydneyjského života. Nebyl majitelem jedné z nejúspěšnějších obrazových galerií v Austrálii, spolubojovníkem australského malířství, objevitelem oceňování a požívání vína na pátém kontinentě, přítelem ministrů, umělců, ívem sydneyjských salonů a vůbec naprosto vyjimečným jedincem, který prorazil absolutně jedinečným způsobem do sydneyjské společnosti padesátých a šedesátých let. Kromě Jany Wendtové zatím nejznámějším Čechem v Austrálii tohoto století - tedy Čechem působícím na australské půdě. Fenomenem zcela nenapodobitelným.

Rudy Komon byl pravým "guru" a vyšvihl se do svého vysokého sedla takřka přímo z bláta nepatrného exulantika. V Sydney začínal od piky a první léta kličkoval jak se dalo. Nějaké dva roky po těch sulcových hodech na Crosse mi zatelefonoval, abych se prý přišel podívat na jeho nový obchod se starožitnostmi poblíže Bondi Junction. Obchod? Byl to obchůdek, ne-li obchůdeček a v polotmě oko rozeznalo pár roztodivných veteší, rozhozených tu i onde. Tak se to alespoň jevilo mému tehdy již znovu studentskému zraku. Leč Rudyho brvy nepřipustily pochyb a námitky. Starožitnosti? Tady, v

Austrálii? Z úst Pražana se taková otázka nelogickou nezdála. "To uvidíte, jak to pojede" zahlaholila Rudího nepotřísněná pražština - "to budete pane mrkat!" Nebylo možno nemrkat. Měl jsem se stát jakýmsi "komisním" agentem. Dočasně jsem se jim i stal. Umluvil jsem jistou australskou kolegyni, aby přišla shlédnout starožitnosti na Bronte Road. Přišla, mnou dovlečená, a zakoupila dva svicinky pochybné provenience. Na další sulc moje komise ze dvou svicínek nestačila. Nicméně to byla moje první a poslední komise a moje kariéra pomocného starožitníka skončila. Komonova kariéra začínala a brzy se rozjel... Pomalu, šlo to nahoru i dolů, ale koncem padesátých let už to svištělo a jiskřilo na vše strany.

Nový život Rudyho Komona vlastně začínal v Curychu. Tam se uchýlil jako bývalý žurnalista ve Vídni narozený a v Praze později usedlý, brzy po únorovém puči. Ve Švýcarsku jsme se setkali - on, bonviván Evropou proťelý a já studentík curyšské university - u bohatého a štědrého stolu manželky amerického generálního konzula a milionáře, paní Milady Woods-Vondráčkové. Obývala první patro domu přímo nad jezerem. Dveře otevírala komorná, na stůl nosila služebná, v kuchyni vyvařovala kuchařka. Jak Rudy Komon tak já jsme se snažili ze všech sil jst pomalu a nevyvalovat oči - však exulanti z doby poválečné si ještě budou pamatovat jak většinu z nás prázdné kapsy nedovolovaly mít plný žaludek příliš často. Při našem prvním setkání byla přítomna i pardubická maminka paní Woods a řeč se točila i kolem Bidníků - Les Misérables Victora Huga. Těmi jsme vlastně byli Komon a já, u toho stolu, ale konverzace se spíše dotýkala literárních meritů onoho francouzského veledila než našich maličkostí. Byl také přítomen anglikánský kaplan britské komunity v Curychu a s ním jsme hovořili německy. Ten ovšem jedl pomalu, beze spěchu, s nepředstíraným klidem, jak jídávají syti. Došlo i na věci duchovní. Při vonné kávě a jeho vonném doutníku. Takže do té arabské putiky na Crosse, hnízda nejednoho českého průkopníka nočního života v Austrálii byl skok od tabule nad curyšským jezerem ustrojené konsulařní hostitelkou do hloubky dosti značné. Ba závratné. A v hloubce se tehdy v Austrálii cítili skoro všichni. Rudy Komon i já jsme v ní rozhodně hezkých pár let trčeli spolu s desítkami tisíc těch Evropanů, které sem osud tehdy zaval a jejichž vzdělání Austrálii vůbec nezajímalo.

Žurnalista Rudy ale nezahálel. Žurnalistiku na hřebíček pověsit musel, to mu bylo jasné. Chytil se obrazů, starožitností a vína - vína se ostatně nikdy držet nepřestal, a čerpal znalosti kde se dalo. Studnici mu byl každý. Jeho první záchytnou stanicí asi byla paní Milada Fischlová. S ní i s jejím manželem jsme se oba znali z Curychu a ta zde začala prodávat obrazy. Její byt ve Woollahře býval její galerií a Rudy ji začal pomáhat ve shánění klientů. Odborné znalosti dodával akademický malíř-exulant mistr Dimitrij Šetelík. S ním i s jeho šarmantní paní Lenkou byl novopecený znalec obrazů jedna ruka. Byl tu i kamarád Franta Kunc a někdy ve třiapadesátém roce se už objevila v Rudyho životě nová hvězda, Ruth.

"My jsme ale byli párek, to vám povím" vzpomíná Ruth Komon, počátkem let padesátých ještě Ruth Stevens. "Individua naprosto odlišná. Ale v jednom jsme se shodovali. Oba jsme byli bez světských statků, jako ty kostelní myši. Rudy, padesátník, exulantický nikdo, středoevropský cizinec, Čech, jeho pokusy o angličtinu mě bodaly do uší. Já Angličanka,

středoškolská učitelka přírodních věd, o dvacet let mladší, s pinglikem na cestě kolem světa. Jednou odpoledne, hned po příchodu do Sydney, jsem se ubytovala na Darling Pointu u jisté pani Brucks - ale ona se psala Brooks. Jak vybaluju, ještě celá upocená, neučesaná, neosprchovaná a unavená, slyším jak se nějaký mužský hlas cizí ráže dohaduje s tou paní bytnou o prodeji jakýchsi starožitných hodin. Za chvíli si paní bytná odskočila nakoupit a na mně

utkvěl pár jasně modrých očí a ten chlap mi řekne - mind you! - "Jú vil hef dynr vis mí tūnajt!" To řekne mně, učitelce přírodních věd, Angličance, šilenou tehdy pro mne angličtinou. Když jsem pochopila co mně, chtěla jsem ho nejdříve něčím praštit. Pak mi blesklo hlavou, že ten člověk neví jak v angličtině tvořit tázací způsob. To "you will" mně tancovalo před očima jako rudá skvrna. Ale přesto z toho nakonec ta večere byla. Šla jsem s ním. Pak i chodila. Poprvé mě políbil právě tady ve Watson's Bay, támhle pod tím fíkovníkem. Byla to, víte, na mě bouda, ale to jsem se dověděla až léta po svatbě. Rudy s bytnou se na mě domluvili. Rudy prý žádal, aby mu pani Brooks představila nějakou pohlednou podnájemnici, a tak přišel jako kupovat ty hodiny. Vydrželi jsme to spolu ale dlouho, až do jeho smrti. Tedy nějakých třicet let."

A byla to právě mladá učitelka Ruth Stevens, která zřejmě vnesla do domácnosti disciplínu a hlavně dobrou a "civilizovanou" angličtinu. Jistě také nezlomnou britskou energii. "Víte, že jsem o ruku požádala já jeho? Když se k tomu neměl a neměl, řekla jsem mu jednou - buď svatba, anebo odejdu za tím chlapičkem z cizinecké legie. Ten se mi totiž začínal dvouřit. Po několika letech mi pak Rudy vysvětlil, že se ostýchal začít se sňatkem. On prý, chudák, že by mě neuživil. Zprvu jsme bydleli v kamrlíku... Ale to už je dávno..."

Rudy Komon - dnes vlastně už legenda. Zakladatel australské větve Komonů, ale ta s ním také vymřela. Komonovi neměli děti. Rudyho rodina přišla po roce 1918 z Vídně do Prahy. On tam prožil asi deset dětských let a chodil ve Vídni do školy. Měl dva bratry a sestru - ta pracovala ve washingtonské knihovně amerického senátu, a přesto se ze Švýcarska Rudy do Ameriky tehdy nedostal. Dobře tak - Austrálie by byla o to chudší. Po konfliktech s nacisty a později s komunisty odešel Rudy Komon už v roce 1948 do Švýcarska. Bernská cizinecká policie byla známá častými dotazy uprchlíkům, kdy už hodlají Švýcarsko opustit. A takovému jednomu komisištnímu policistovi Rudy jednou povídá, že svět je rozdělen na lidi, zvířata a Švýcary! Vyjevenému úředníkovi pak doplnil, že je to citát z díla J. J. Rousseau. Nakonec ho ale Švýcaři vystrnadili. A Austrálie na nějakého takového Čecha také právě nečekala s otevřenou náručí. A Rudymu táhlo na padesátku...

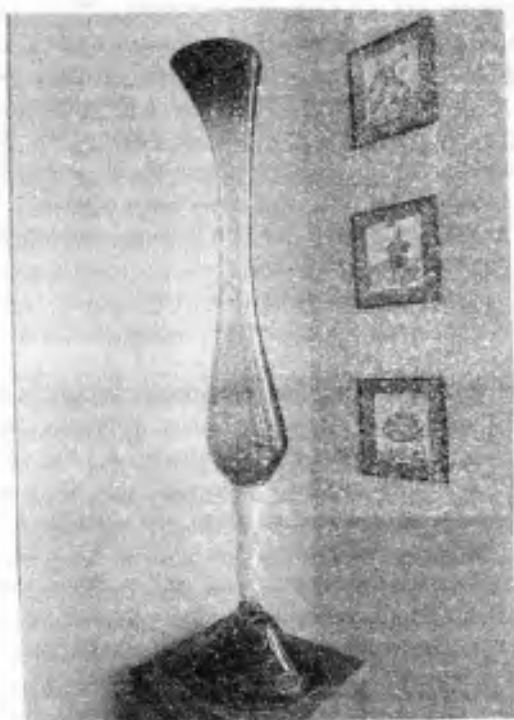
Prokousával se Rudy, prokousával, jak se dalo. Začalo to už v Curychu. Cizinci tam bez zvláštního povolení pracovat nesměli, ale pracovní povolení udělovali Švýcaři jen těm nejvyvolenějším z vyvolených. Rudy si vymyslel chodit po domácnostech uklízet, aby si vůbec něco vydělal a a nebyl odkázán na milosrdenství. Chodil od domu k domu. Jeho švýcarská éra trvala nějaké dva roky. Potom šel do Sydney na landing permit získaný v Londýně. Takový landing permit znamenal, že jeho držitel mohl cestovat individuálně a po přistání v Austrálii nebyl nucen dva roky pracovat v místech, kam byl vládními úřady poslán. Byl tedy Rudy v Sydney na

volné noze. Nebydlel v lágru, ale znamenalo to starat se o sebe, žít se sám. Bez lepší angličtiny to obvykle znamenalo továrni dělničinu. O kursech angličtiny, dokonce bezplatných, o těch tehdy mnoho řeči nebylo. On Rudy čist uměl jakžtakž. Ovládal i teorii gramatiky. Ale s gramatikou kus chleba nekoupíš. Tak tedy začal nový boj, nová éra. A odvážnému Rudymu štěstí přálo!

V padesátých letech byla Austrálie úplně v područí britských vlivů, britského vkusu - prostě všechno britské bylo vzorem čistě pro svou britskost, i umělci hleděli na "mateřskou zemi" jako na sídlo a původ všech vzorů. Evropské kontinentální umění muselo projít nejprve britským sítím. Co uznala Británie za umění, to se pak papouškovalo v Sydney a v Melbourne. Australští malíři si stále nevěřili - už sice začínali vidět australskou přírodu australskýma očima, ale jenom si zatím namáčeli palce, hloubky se báli.

Hladinu této australské nesmělosti právě prorazil Rudy Komon. Australan má a musí malovat a tvořit jako Australan. Musí odložit anglické brýle. Australský malíř ví co je Austrálie. Může ji vidět tak či onak - ale z jeho díla musí vonět jeho australskost. To byla první bomba Rudyho - australské malířství Austrálii a Australanům, vybuchla, a zapálila buš. Rozbila krunýř pocitů koloniální méněcennosti.

(pokračování příště)

PRAHA NA VLNĚ BONDI

Údiv nevěstičích Tomášů nebral konců a neznal mezi. Ukázalo se totiž, že při dobré vůli a notné dávce umu, lze naroubovat větévky české lipy na australský blahovičník, a že třpyt peřejí vltavských jezů nalézá odlesk ve vlnách Tichého oceánu podél sydneyjské pláže Bondi. Tak nějak si také česko-australskou kulturní souhru představuje Česko-australská kulturní aliance, která se spolu s Generálním konzulátem České republiky zasloužila o první větší pokus takového roubování. A toto okouzlení kolem vltavských břehů nám předváděla počátkem měsíce května skupina spíše neostřílených než ostřílených nadšenců ze tří, ne-li čtyř generací, z nichž nejútlejší je sotva školáčkem a jeho děda či praděda člověk mohl vystopovat mezi ctihodnými apoštoly z pražského orloje.

Za ženu ocelových nervů, chladného uvažování a železného srdce nemůže být v tomto roce neprohlášena odvážlivkyně uvolivší se postavit na prkna bondajského pavilonu pořad o Praze, převážně v jazyce anglickém s celou řadou účinkujících, z nichž jen tři nebo čtyři vědí, jak se pohybovat po jevišti. Touto hrdinkou letošního května, trpělkou, hromosvodem, ženou velkolepé vise, kloubitelkou panoramatických i drobnějších obrazů je sydneyjská režisérka českého původu Kateřina Iváková. Ač jí někteří výřeční diváci uplétali lože z trní, přece jen asi po druhém představení - konala se totiž dvě - uléhala na růže. Připravila totiž několika stům návštěvníků a diváků s celým souborem více méně narychlo sehnaným podivuhodnou podívanou. Ty růže ji snášeli všichni ti, jimž neušlo, že se Kateřině podařilo vlastně skoro zázrak - vytvořit pestrý a vážný pořad za nadšené účasti mladých českých a slovenských (!) Australanů o hlavním městě země původu jejich rodičů. Šlo o účast vpravdě nadšenou a překypující dobrou vůlí. Čest a chvála budiž vzdána i konzulátu a generálnímu konzulevi ing. Sládkovi, bez jehož piodného působení by bylo bývalo uspořádání pořadu jistě daleko svizelnější.

Před přeplněným hledištěm - jak v sobotu, tak v neděli - defilovala před zraky diváků českých i australských pestrá řada obrazů Prahy v mnoha podobách. Po způsobu pražské laterny magiky byl vizuální efekt zkomponován souhrou herců, stínů a filmovými obrazy, a byl doplněn reprodukcí i nereprodukcí českou hudbou. Zkušeni mistři Karel Lang (hoboj) Jiří Neraďilek (trubka) a kytarista Evžen Burda spolu s australskou absolventkou pražské konzervatoře Susan Langovou, doprovázející hobojistu i mladinkou, sotva třináctiletou houslistku Irene Rider, se začlenili v samostatných vystoupeních. Adeptka hereckého umění Zuzana Fořtová, jedna z těch několika jedinců zasvěcených do tajů jevištních, prováděla skupinu jakoby vyjevených turistů Prahou a jejími dějinami a proměňovala se také v Prahu samu, a podle potřeby hned též v Mefistofela, hned v Eleni Makropulos, a nesla jméno "Praha Bohemia". Někteří z přítomných australských diváků se třeba i dovtipili, že Praha a Prague jsou si rovny, tak jako se snad dovtipili, co znamená Praga Caput Regni, leč nebudme příliš optimističtí. Zuzaně snad nejlépe sedla role ve scéně zprvu stydlivé modelky pražského kubisty, takto slovenského

malíře Romana Illovského, která odhazuje stud až po posílení. Komické role zřejmě budou jednou Zuzaninou specialitou. Ale i jako skutečná průvodkyně turistů v kterémkoliv městě by si zřejmě mohla vydělávat nebo přivydělávat kdykoli a kdekoli. Jejím zručným mužským partnerem byl mladý herec Daniel Mařík v roli "herce". Ten byl jedním ze čtyř mužských múz (Mařík - herec, Neraďilek - hudebník, Illovský - výtvarník, a mladý novopecený filmový herec z Prahy, dočasné sídlici v Sydney a ztělesnění mužské pohlednosti Ota Šrámek - básník a tvůrce zajímavých básní a graffitů).

Vystupovaly i sudičky, na jevišti se mihla i pražská metařka, netypická svou neobtloustlostí, a před našimi ušaslými zraky pochodovali apoštolové pražského orloje. Kostlivec zastoupen nebyl. Ve scéně z pražské hospody vystoupila mistrná žonglérka a hoiuf mladých tanečnic a tanečníků, v něž se nakonec turisté proměnili, kdysi vycepaných paní Evou Šiastnou, dokázal s vervou věrnost polce z Prodané nevěsty. Siněstnat do jednoho programu o jedné hlavě a jedné patě pásmo od vltavských jezů ku pražským komínům, od malířského Vita, ještě nesvatého, přes jistebnický kancionál, Husa, Fausta, Martu Kubišovou a jiné divy Prahy až po listopadové zvonění klíčů před koněm svatého Václava muselo autorům, hercům i režisérce připravit celou kaskádu bezesných populárností. Pisatele uchvátila mistrně zosnovaná a mistrně zahrnaná scéna o Golémovi rabiho Loewa. A v jedné chvíli si člověk nebyl jist, je-li Evžen Burda kytaristou, pražským komínkem či architektem.

Hlas lidu diváckého? Kdo přiložil ucho až k zemi anebo alespoň napínal slechy, anebo jen třeba nastavoval ucho v několika úhlech, zaznamenal celou škálu reakcí, od výroků jako "nejapná urážka Prahy", "besidka", "no, ušlo to", "zase jeden krajanský zázrak" až po bezhraničné chvalozpěvy. Většina diváků sledovala představení s city provázenými častým potleskem a nelze než hovořit o úspěchu celého pořadu koncipovaného s širokým rozmachem a citem. Všichni mladí účinkující amatéři vystoupili s nepředstíraným nadšením a není sporu, že už dlouho se nikomu nepodařilo podchytit omladinu. Teď se to zdařilo Kateřině Ivákové. Už proto by měla být "Praga" opakována. Potom by se také daly zpřístupnit některé výjevy australskému publiku zřejmě těžko pochopitelné bez zvláštního vysvětlení, jako byla třeba i mistrně pojatá a mladou Aničkou Neraďilkovou zatančená scéna o Pražském Jezulátku. Daly by se také odstranit jiné zřejmě nedostatky jako nemožnost vidět skvělý filmový doprovod na nedostatečném plátně z postranních sedadel.

Resumé? Sláva úspěchu, čest dobré vůli a vavřiny nadšení! Jen houšť a houšť - ale s čitelným programem, prosím. Jedna z kratších verzí programu také praví, že jde o "a performing arts presentation of the legends and mysteries of the capital city of the Czech Republic Prague". Žijeme v Austrálii dost dlouho, abychom věděli, že o pražských legendách a tajemstvích ví průměrný Australan pěkně málo. Ví vůbec, že "Prague" není hlavním městem Jugoslávie? Ale to se dá lehce napravit pomocnými vysvětlivkami. Jinak - dik tvůrcům! Obdiv inspiraci a nadšení!

Bořek Šindler

Z tajů krás české řeči

Zdrobněliny? Zdrobněliny! Čeština je zdrobnělinová velmoc. Bašta zdrobnělinek i zdrobnělineček. Oplývá jimi, laská se s nimi. Je to požiteček. Božinečku, to je požiteček! Pošušňáníčko! Lecjaký spisovatel, leccjaký intelektuálek občas zabrousí do říše deminutiv, ale málokdo z nich předčí takového Karla Čapka nebo dokonce Vančuru. Ten se v zdrobnělinách dovedl vyžívat. Ovšemže máme stůl, stolek i stoleček, ale jen židli a židličku. Máme také lišku, ale "lis" už nemáme, ač jsme ji mivali. Máme zato Mařenky, Marjánky, Marušky, Márinky, Madlenky, Máničky - máme také Hurvinka, nikoli však Hurvína, spíše jen Hurvaje. Takový Pavel Eisner napsal o deminutivech přehrádnou stať, ale jinak, kupodivu, my Češi většinou bereme zdrobněliny za samozřejmost. A ony samozřejmosti jsou, v češtině a v dalších slovanských řečech, méně však už v jazycích románských a daleko méně v germánských. Ačkoliv je zajímavé prostudovat, kdy a kde se říká "Knaeblein" a kdy "Knaebchen" - Němci sami to většinou nevědí. Angličtina je na zdrobněliny chudoulinká, mohli bychom také říci chudoučká nebo chudounká nebo i chudička. A pokud existují, jsou většinou ukradeny francouzštině - Lynette, Anette.

Nu, a co má být? Zdrobnělina sem, zdrobnělina tam. Ptáte-li se tak, už dál ani nečtete. Zřejmě vás nezajímá vstupovat do nehlubších propastí tajů češtiny. Třeba taková korunka. Na zub. Na královu hlavu jen koruna. A když si někdo vydělal nějakou korunku vlastníma rukama, vlastním přičiněním, hned víme a vidíme, že se napracoval a sháněl korunku ke korunce Kohouta lze také otočit, i kohoutka, ale většinou otáčíme kohoutek. Diváme-li se na kohoutka i kohoutek - tajný a tajemný systém našich českých mozků okamžitě zabere - prosím vás, kdo by řekl "otoč kohoutka a pusť vodu, Blázo"? Nechodíme však ke kovářickovi pro rozumy, pokud se nepíše s velkým "K", jdeme rovnou ke kováři. U kabátu máme poutko. Pouto nás poutá anebo nepoutá. Paličkujeme, pokud to umíme. Nepalicuujeme. Vtefinku, nebo ještě spíše vtefinečku, konejši nás pan vrchní, chtěje otupit hrot našeho hněvu z čekání. Můžeme si dát minutku. Počkáme si na ni třeba i hodinku, ale objednáme minutku. Jíme polévku, která nemohla nevzniknout z polevy, ale polevou dnes už zase poléváme. Nprostírejte stole, ani stolku - stolečku prostří se! Panička není nutně malá paní. S paničkou chodí na procházku pejsánek. Chodí-li s ní mladý ošemetník, nechodí s ní po ulici. Obvykle ne. Jsou i záhady jako král i králik. Pak třeba bůžek není malý Bůh. Řízek snad býval, ale není, malý řez.

Panáčkuje se "panáček pán" Netluče bubeník, tluče bubeníček. Nikoli však na bubinek. Na buben tluče. Ten v uchu nemáme, tam je jen bubinek. Takže ne každý bubinek je malý buben, právě tak vteřinka pana vrchního se často protahuje na dobrou půlhodinku. Deset minutek a hned jsem zpátky! Když se pak za hodinu vrátí horšíme se, ale ty "minoutky" nás měly připravit do stavu očekávání kratinké, kratinečké nepřítomnosti.

Andulka šašářova nemá doma husičky. Perníková chalupa by nám neseděla. Myška vaří kašičku na zeleném rendlíčku. Máme-li přítelička, není to Votrubicovic Pepiček, je to náš

úhlavní nepřítel, takovou moc má česká zdrobnělina. Váhy mají jazyček, hodiny ručičky, kdepak jazyk, kdepak ruce! A Venouškovi dělá maminka pěšinku. Vendulce spíše živůtek.

Hle, voňavé byliny z české Krako nošovy zahrádky. Kéž by k nim mohl přivonět takový Dobrovský, takový Jungmann...vnímejme, dokud nám síly stačí.

B. Š.

ZAJÍMAVOSTI Z HISTORIE

Na co zemřel Napoleon?

Uplýnula už více než dvě století, avšak Napoleonova smrt stále čerí vodu a staví ty, (Francouze), kteří věří, že byl otráven, proti těm (často z anglicky mluvícího světa), kteří se přiklání k myšlence přirozené smrti následkem vředové choroby nebo rakoviny.

Naposledy oživil tuto záležitost cambridgeský lékař dr. Milo Keynes, který zaslal dlouhý dopis úctyhodnému britskému lékařskému deníku Lancet, v němž rozebral svou tézi o přirozené smrti Napoleona. Tento lékař uznává, že míra arzénu v císařových vlasech byla nenormální, avšak odmítá přiznání hraběte Tristana de Monholona, který tvrdil, že vpravoval arzen do vína slavného Korsičana v letech 1817 až 1821, aby získal císařovo dědictví a pomstil svou čest. Napoleon totiž svedl jeho manželku Albinu.

Podle dr. Keynese pochází arzen v Napoleonových vlasech ve skutečnosti z likéru vyrobeného na základě arzénů, který měl pomoci císaři bojovat proti nechutenství vyvolanému rakovinou žaludku, kterou trpěl. Předposlední téze uváděná ve prospěch přirozené smrti tvrdí, že císař byl otráven arzenovými výpary ze zdi Longwood House na britském ostrově Sv. Heleny, kde mu byl vykázan pobyt, a jejichž císařské zelené barvy vyzařovaly pigmenty na bázi arzénu. Aby podepřel svou "likérovou tezi", připomíná dr. Keynes, že mezi červencem 1818 a zářím 1819 měl císař co do činění pouze s jedním lékařem - dr. Johnem Stokem. Byl to chirurg z lodí Dobytel, jenž s ním na ostrov Sv. Heleny připlul. Dr. Keynes píše, že Napoleon, o němž byla známo, že lékaře příliš nemiluje, svěřil své zdraví svému krajanovi, korsickému lékaři Francesku Antommarchimu. Protože ho však shledal "poněkud mladým a domýšlivým", určil svým lékařem pět týdnů před smrtí dr. Archibalda Arnotta, vojenského lékaře, který žil na Sv. Heleně. Avšak předvídaná léčba britským lékařem zůstala stále pod dozorem dr. Antommarchiho. Dr. Keynes současně zdůrazňuje, že za těchto podmínek nemohl britský lékař císaře otrávit.

Testy uskutečněné po smrti císaře dokázaly, podle dr. Keynese existenci rakoviny. Zmíněný lékař dále dodává, že Napoleon datoval první symptomy své choroby do roku 1819 a sám ji identifikoval vzhledem k případům ve své rodině.

Podle historiků zemřel na tuto chorobu jeho otec, jedna z jeho sester a existuje podezření, že rakovina měla na svědomí život jeho dědečka, jednoho z jeho bratrů a dalších dvou sester.

Dr. Keynes připomíná, že "arzen se tehdy běžně podával ve formě likéru těm, kteří trpěli nechutenstvím, což je základní symptom rakoviny žaludku."

(Philippe Coste AFP)

CZECH-AUSTRALIAN ARTSPECTRUM
ASSOCIATION INC.

Zpráva o činnosti

Z České republiky nám došly dva milé pozdravy. První od naší členky paní Hany Gerzenic Honsové. Piše z Plzně a kromě pozdravů jsme obdrželi radostnou zprávu, že vyšla první část jejich básní pod titulem "Ve stínu eukalyptů". Blahopřejeme a děkuje za pozdrav a zároveň děkuje za pozdrav dr. Vlastě Blažkové. Na pěkném pohledu z Prahy piše: "Vážení přátelé, přeji vám neutuchající nadšení pro dosažení vašich společných zájmů. Kus práce máte za sebou být převážně každý sám. Kéž se vám všem dohromady vydaří další skutky lidské i umělecké."

Oba pozdravy došly právě včas aby mohly být tlumočeny na prvním společenském večeru, který se konal na Universitě Nového Jižního Walesu 31. května tohoto roku. Členové Artspectra měli možnost se poprvé neformálně sejit, seznámit se vzájemně a přivést také své rodinné příslušníky a přátele.

Mladá pianistka, žákyně paní Jany Chvojkové, zahrála dvě skladby Bohuslava Martinů, které připravila zvláště pro tento večer. Nám všem již dobře známý kytarista Evžen Burda předvedl několik vlastních skladeb a malým překvapením byl pak program, který následoval. Hudebník Vladimír Bozděch v něm vzpomínal na své hudební začátky v Československu, západní Evropě a posléze i v Austrálii, kde vydal mimo jiné desku nazvanou Foggy down town. Většina přítomných se s Vladimírem Bozděchem setkala poprvé a jeho skladby byly velice vřele přijaty.

Blahopřejeme Ljubov Seidlové k úspěšné výstavě, která se konala v květnu v Mura Clay gallery v Newtownu a zejména k významnému úspěchu na Stanthorpe Arts Festivalu. Práce, které vystavovala byly zakoupeny pro stálou výstavu ve známé Stanthorpe Gallery. Druhá cena v její kategorii na Royal Easter Show jen potvrzuje její talent. Její práce jsou výjimečné a proto také výbor Artspectra jednomyslně rozhodl požádat Ljubov Seidlovou aby předala jednu ze svých keramických prací jako dar Artspectra Generálnímu konzulovi České republiky Josefu Sládkovi a jeho manželce na večeru na rozloučenou s nimi, pořádaném v Sokole, v sobotu 22. června 96. Keramická mísa byla předána umělkyní a předsedou Artspectra panem Vladimírem Tichým.

Nejbližší akcí Artspectra bude veřejná přednáška pana Stanislava Bertona s tématem "Beneš a odsun" a podtitulem "Jak se vyvinul plán odsunu Němců a Maďarů v ČR". Přednáška se bude konat 28. července 1996, v 15 hodin v Sokolském Národním domě, 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest.

Za výbor Artspectra
Jana A. Rich

CZECH-AUSTRALIAN CULTURAL ALLIANCE

PRAGUE

Praga Caput Regni

PRAGUE byla jistě vrcholem naší letošní činnosti. Chtěla bych využít této příležitosti a poděkovat všem, kteří se práce na tomto vystoupení účastnili. Děkuji jim za jejich nadšení, humor, se kterým zvládali všechny problémy, i důvěru, kterou nám projevili. Děkuji tedy Michelle Arnoldové, Editě Berntsenové, Tomáši Berntsenovi, Evženu Burdovi, Matěji a Ondovi Buršíkovým, Zbyňkovi Čechovi, celé rodině Cháberových (Marii, Karlovi i Zuzance a Kájovi), Janě d'Labya, Danělu Dvořákovi, Mišovi a Tomáši Fořtovým, Zuzaně Fořtové, Janě Haberové, Michalu Haberovi, Petru Haliřovi, Haně Holovské, Lucii Holovské, Karině Hlovské, Romanu Hlovskému, Biance a Janu Jiráskovým, Jakubu Jiráskovi, Joe Kaněrovi, Ericu Kellerovi, Karlu a Susan Langovým, Tomáši Macháčkovi, Danielovi Maříkovi, Llyndě Nairn, Davidu a Kamile Nejedlým, Aničce Neradilkové, Jiřímu Neradilkovi, Daliboru Pečenkov, Janu Pechalovi, Šárce Procházkové, Irence Riderové, Viktorii Rovánové, Davidu Rubáčkovi, Oto Šrámkovi, Marii Strnadové, Rudolfu Strnadovi, Noni Summers, Michalu Surinovi, Dannymu Vikovi, Kristině a Vojtovi Zvěřinovým, a samozřejmě Jimovi a Tomášovi Zvoníčkovým.

Dále děkuji za pomoc Generálnímu konzulátu České republiky, hlavně pak generálnímu konzulovi ing. Josefu Sládkovi, Contact Printing, Fontana Films, Haber Pilot Pty Ltd, Ice De Detrichové, Ricku Kabiřelovi, Elaine Michelle, Tony Mitchellovi a Evě Štátné.

Náš pořad představil Prahu jako město snů, místo plné kouzel a tajů. Diváci se stali účastníky tajemného výletu tisíciletým městem. Seznamovali se nejen s jeho historií a památkami, ale i s jeho hudbou, poezií, tradicemi, uměním, láskami i legendami. Poznali rovněž svérázný humor tohoto nezapomenutelného města. Pořad představil Prahu ve všech podobách - jako milující matku, jako trochu rozmazlené dítě, svůdnou ženu, či nevinou pannu, stejně jako vášnivou milenkou nebo věrnou manželku. Diváci poznali naši metropoli především jako patronku umění a duši národa.

Více než padesát lidí se podílelo na vzniku tohoto programu a více než pět stovek diváků jej přišlo shlédnout. Odezva, jak ze strany účinkujících tak ze strany diváků byla výborná. Je škoda, že řada dalších zájemců pořad neviděla z prostého důvodu, že byla obě představení již předem bezplatně vyprodaná.

Potěšila nás velká účast australského publika, která nám naznačila, že Česko-australská kulturní aliance si získává jméno i u australského publika, a to jak v uměleckých kruzích, tak i u široké veřejnosti.

Z reakcí a názorů můžeme jednoznačně soudit, že Prague - Praga Caput Regni se líbila, a co je důležitější splnila dva důležité úkoly - vzbudila u Australanů zájem o Prahu a Českou republiku vůbec, a dokázala spojit několik generací krajanů, kteří mají chuť v činnosti pokračovat.

Nejen jim tedy mohu s radostí oznámit, že Prague -

Praga Caput Regni" se bude - opět ve spolupráci s Generálním konsulátem České republiky - ještě v letošním roce opakovat. Máme tedy příležitost poznamenat a vylepšit, co se dá, aby představení, která se budou konat 1. 2. a 3. listopadu dopadla ještě lépe než ta předešlá.

Kateřina Iváková
režisérka

Nad dopisy čtenářů

STUDIO M. S.

Mili přátelé,

dovoluji si vám oznámit, že jsem ukončila po deseti letech vedení "Civic Orchestra Broken Hill". Přesunula jsem se opět do Sydney a v únoru tohoto roku jsem byla přijata do Penrith Symphony Orchestra. Zkoušky a koncerty se konají v "Joan Sutherland Performing Arts Centre".

Upozorňuji, že do programu II. koncertu, který se koná 20. července ve 20 hodin, je mimo Mendelssonovy "Hebriden Overtüre" a Mozartovy "Symphony no. 25", rovněž zařazen i Dvořákovův koncert pro cello. Sólistou je Georg Pedersen. Podrobnější informace a rezervace vstupenek na tel. čísle : (047) 2188 32.

Na shledanou se těší
Miluška Šimková, bývalá členka A. O.
(047) 31-3581

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je osm kilometrů od Townsvillu v severním Queenslandu. Má rozlohu 52 kilometrů a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golfové a tenisové kurty, plachetnice, procházky panenskou přírodou. Je zde zábava pro dospělé i děti

Nabízíme moderní, kompletně vybavené dvoulůžnicové (pro 5 osob) a jednolůžnicové (pro 3 osoby) byty na pláži Nelly Bay s panoramatickým výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a další informace. Navštivte nás a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem - \$ 290.- za jednolůžnicový byt.

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave. Rose Bay, NSW 2029

telefon : (02) 371 91 64

Pohled z okna bytu

KULTURA

SOKOL SYDNEY

16 Grattan St, Frenchs Forest

Sokolské kino PONREPO

vás zve

v

neděli 14. července 96 ve 14hod.

do Společenské místnosti Sokolského

Národního domu

na klasickou filmovou parodii

Pytláková schovanka

úsměvný příběh o chudých kráskách a ušlechtilých milionářích. Film byl natočen v roce 1949 a je považován za jednu z nejlepších komedií své doby.

režie : Martin Frič

kamera : Jan Kalás

V hlavních rolích uvidíte: Oldřicha Nového, Hanu Vitovou, Otomara Korbeláře, Theodora Pištěka, Emanu Fialu, Jiřinu Smejkalovou a další.

vstupné dobrovolné

po programu lehké občerstvení

prosíme o dochvilnost

NEPŘEHLEDNĚTE

ZMĚNU ZACÁTKU PŘEDSTAVENÍ

V neděli 11. srpna ve 14 hod. uvede Ponrepo dokument České televize o Milanu Vyhnálkovi a Františku Váňovi, dále pak umělecký snímek 'Národní divadlo a Stavovské divadlo'.

v sobotu 20. července ve 20,00

začíná pořad

MIROSLAVA DONUTILA

člena Národního divadla v Praze

Vstupné jednotné : \$ 12.-

Rezervace vstupenek :

J. Jelinek - 529 8457

COUNTRY CLUB

320 Devonshire Road, Kemps Creek

vás zve

v

sobotu 13. července 96 ve 20 hod.

na

ANNENSKOU ZÁBAVU

Hrají : Česko-moravsko-slovenské

hvězdy, pod vedením J. Neradilka

zpívá J. Kozumplik

V programu vystoupí taneční skupina

"Bellita - Bellinda"

Vstupné :

hosté-\$ 6.- členové a penzisté -\$ 5.-

v neděli 21. července 96 ve 14 hod.

začíná pořad

MIROSLAVA DONUTILA

Jednotné vstupné : \$ 12.-

Rezervace vstupenek :

J. Rutar - 610 3267

J. Hanousek - 607 8883

Další vystoupení

MIROSLAVA DONUTILA

Canberra středa 17. 7. 96

Melbourne pátek 19. 7. 96

Brisbane sobota 27. 7. 96

VŠECHNY MILOVNÍKY

VÁŽNĚ HUDBY

zveme na

koncert barokní hudby

v podání

Jiřího Neradilka

který se koná :

ve čtvrtek 18. července 96

ve 13. 15 odpoledne

v St. Andrew Cathedral, George St,

City, (blízko Town Hall)

vstup volný

NADACE OLGY

A

VÁCLAVA HAVLOVÝCH

Podnikatelské ambice nemám řekl prezident Václav Havel v rozhovoru pro Lidové noviny. Hodlám prodat Lucernu a barandovské terasy, řekl dále. Po smrti své ženy Olgy se rozhodl Václav Havel uspořádat své majetkové poměry a založit Nadaci Olgy a Václava Havlových. Prezident České republiky založil již několik nadací a velkou část prostředků, které získává jako honoráře či ceny věnuje na dobročinné účely. Dokonce takto věnuje i část svého prezidentského platu. V rozhovoru též vyjádřil názor, že by ho jeho původní povolání docela dobře uživilo, zvláště, kdyby napsal své neautocensurované paměti.

(Český dialog)

PERLY A PERLIČKY

Koncem června se konal v Sokolském Národním domě v Sydney večer na rozloučenou s generálním konzulem České republiky ing. Josefem Sládkem a jeho chotí. Proběhl velmi důstojně a zároveň srdečně. Manželé Sládkovi se po dlouholetém pobytu v Sydney vraceli do republiky. Byli vlastně prvními slušnými lidmi po listopadu 1989, které půda konzulátu hostila. Je namístě také poděkovat vzácné, roztomilé a vždy elegantní paní Mileně Sládkové. Přinesla do místnosti konzulátu úsměv, slušné jednání, pohotovost a přirozený šarm mládě a vzdělané Češky. Bude nám chybět neméně než její manžel. - Po večeri během formální části večírku také promluvil a jednu ze svých bázní z exilu přednesl autor Stanislav Mareš, jehož přítomnost v budově Sokola byla vyjimečná. Keramička Ljubov Seidlová manželům Sládkovým věnovala překrásnou vázu.

Mladá, nadějná a oblíbená zpěvačka Helena Šindelářová vystoupila spolu s jinými zpěváky na večeru hudby pořádaném v červnu v divadle dívčí školy Ascham v Sydney. Tento slavnostní koncert uspořádala "Opera and Arts Support Group", těleso přidružené k sydneyjské opeře, za účasti mnoha umělců a nadšených milovníků vážné operní i operetní hudby. Kromě v programu uvedených čísel nám naše zpěvačka zazpívala také měsíční árii z Rusalky, a to česky. Večera se kromě několika set diváků zúčastnil také guvernér NSW a generální konzul České republiky s chotí. Helenu ovšem známe z mnoha jejích dřívějších vystoupení a je známo, že ji otec od mládí obeznamoval s hudbou i českým zpěvem. Přejeme mladé umělkyni zdar v dalším studiu a na její umělecké dráze. Právě tak srdečně přejeme úspěch mladé slovenské pianistce Katarině Krošákové, která se také večera úspěšně zúčastnila.

Sokolské kino Ponrepo přišlo v červnu se dvěma ukázkami z českého televizního seriálu "Prima sezóna" podle Josefa Škvoreckého. Výborný text, výborný materiál, výborně zahráno, výborně natočeno. O mladých lidech v letech dospívajících gymnastů, za okupace, ale v těchto dvou prvních snímcích nevystupují obvyklé okupační motivy do popředí nijak vtíravě. Prožíváme s mladými lidmi na plátně jejich problémy i napětí. Mladí hoši se zacvičují v dobývání a právě tak se v tomto zajímavém oboru zacvičují děvčata, jenže děvčata vynikají daleko větší invencí, finesou a sympatickou rafinovaností, zatímco chlapci, ač pevných úmyslů, ztroskotávají na úskali předposlední bitvy. Jde vlastně o jednoho chlapce a několik dívek, a hlavně o jednu dívku, velice jemnou, kultivovanou a krásnou. Tušíme, že Škvorecký vypočetl sebe, a nebo mnoho ze sebe. Bez drog, bez vulgarit, bez násilnosti - a to už i v literárním díle, podle něhož je seriál natáčen - prostě je to něco zcela vyjimečného právě onou decencí, čistotou a smyslem pro detail nevyskytující ch. se ve filmu americkém.

Z dopisu mladé české cestovatelky - studentky Jihočeským novinám vyjímáme: "...pak tvrdě makat... Poprvé v životě jsem opravdu makala tak tvrdě, jak to u nás známe jen z filmů a televize. Zapálit to tak bydlení..." Podarilo se jí najít práci v restauraci. Škoda, že Jihočeské noviny mají doma asi omezený okruh působnosti. Ale to jen op způsobu práce v Austrálii. Reportáže této mladé dívky domů o patém kontinentu by si tato země mohla dát za rámeček, a je pozoruhodné, jak kladně se dovede dívat na tento světadíl mladý člověk vychovaný v mládí k nenávisti k "západu" - tedy vychovaný školou. Je to postoj typický - nově přišlí mladí Češi nacházejí k Austrálii velké sympatie hned od přiletu. Ale Austrálie je nechce! Dosud nechtěla. Jako přistěhovalce!

Česká Austrálie se v červnu málo vyspala. V noci sledovala počínání českých fotbalistů v Anglii, ve dne se unaveně ploužila. Dostat se do evropského finále Čechům bodlo. Němci hráli výborně a zvítězili zaslouženě. Klaus prý prohlásil, že teď, když jsme nechali naše sousedy vyhrát, má republika cestu do Evropské unie otevřenou!

V souvislosti s úspěchy českých fotbalistů v Anglii člověka láká vzpomínka na český fotbalový klub z padesátých let SČ Prague. Byl to klub nermalé pověsti, právě tak jako podobný klub v Melbourne. Češi byli jedni ze zakladatelů kopané v Austrálii a jména jako Rodný, Dornabyl a mnoha dalších zůstanou s těmi začátky úzce spjata. Vkrádá se otázka, proti komu že ten vršovický Bohemians počátkem tohoto století v Austrálii asi tak skvěle vyhrával - že by proti opravdovým klokanům? není to jedno z tajemství české kopané?

Poslanci Paynovi za rámeček: Počátkem července navštívila Prahu choť presidenta Spojených států Hilary Clinton a to v doprovodu americké velvyslankyně ve Spojených národech, Madeleine Albrightové, rozené Korbelové, původem Češky, která po únorovém puči kdysi odešla v rodiči přes Švýcarsko do USA. President Havel - podle fotografie uveřejněné v "The Australian" z pátého července - přijal první dámu USA s pugetem v ruce. Je radostné, že v USA dnes působí dvě význačné Češky - Madeleine Albrightová jako jeden z nejvyšších představitelů americké vlády, a manželka někdejšího ministra Brzezinského, která je neteří presidenta Beneše.

(Bořek Šindler - lovec perel)

JÁRA CIMRMAN V AUSTRÁLII

Erik Keller

WILSONOVO MUSEUM

Především úspěchy při pátrání po Cimrmanových stopách na australské půdě přirozeně vedly k mé pozdější soukromé výpravě do Beachworthu. V Ned Kellyově muzeu jsem bohužel žádnou další Cimrmanovu stopu neobjevil, zato v nedalekém Wilsonově muzeu na mne čekala perná badatelská práce. Jelikož jsem naprostou většinu materiálů získal tentokrát verbálně, ocení jsem službu, kterou mi prokázal kapesní magnetofon.

Svoji rozlohou ovšem Wilsonovo muzeum těžko někoho ohromí. Valná část domku je obývána rodinou Eduarda Wilsona, syna původního majitele. Zatím co pan Wilson se věnuje především chovu dobytka, jeho žena obstarává úklid a vybírání vstupného. Musejním exponátům jsou věnovány dvě menší místnosti a chodba. Na dvorku je pak vystaveno různé harampádi, které by se dovnitř nevešlo, jako jsou trakaře, necky a různá síta. Při předběžné prohlídce byla moje pozornost upoutána tajemným exponátem v oddělení těžby zlata. Zatímco všechny vystavené motyky, lopaty a rýžovací pánve jsou totiž opatřeny tabulkami s vysvětlivkami a často i fotografiemi, u zmíněného exponátu chybí jakákoliv identifikace. Jedná se o pečlivě zazátkovanou zkumavku se třemi mrtvými volskými mravenci. Vedle zkumavky sice visí na fletu zvětšovací skličko, ale kdybych si oči vykoukal, nic zvláštního jsem na těch mravencích neviděl.

Pani Wilsonová mi sama nemohla k tomuto exponátu podat vysvětlení, ale ujistila mne, že se její manžel brzy vrátí. Nabídla mi zatím čaja talířek sconů, což jsou takové sušené buchty, z nepochopitelných důvodů u Australanů velmi oblíbené. Právě jsem přemítal, jak se tomuto pokrmu zdvořile vyhnout, když jsem venku zaslechl příjezdějíci auto, a pani Wilsonová na někoho volala: "Čeká na tebe nějaký pán skrz ty mravence", na což se ozval mužský hlas: "A sakra" a vzápětí vstoupil do místnosti pan Wilson.

"Čím ho to, matko, hostíš," potřásl mi srdečně rukou: "dáte si pivo, mladý pane?" Než jsem však stačil odpovědět, měl už dvě plechovky piva otevřené a pani Wilsonová zhrzeně odnášela své pohostění. Bylo mi jí sice líto, ale nějak jsem nedokázal skrýt svou radost z této nenadálé změny ve vývoji událostí.

"Obávám se, že vzhledně těch mravenců vám nebudu moc platnej," začal pan Wilson cestou k záhadnému exponátu, "tady na tom hřebíku visela tabulka, která vysvětlovala vo co jako šlo, jenže já nemám nejmenší potuchy co na ni bylo."

Naznačil jsem, že tuším, kdo by mohl mít v této záležitosti prsty a pan Wilson okamžitě ožil: "To bych vám byl nesmírně zavázanej. Víte, vona je vokolo toho taková dojemná historie, to až vám řeknu, mladej pane, tak nezůstane jedno voko suchý. Na tý tabulce totiž bejval obrázek nějakýho pána, asi toho, co s těma brabencema jako něco vykoumal, a já se, jako malej parchant, toho obrázku bál. Jednou sem to nevydržel a schoval sem tu tabulku na půdě, abych se na ten obrázek nemusel furt koukat. Když můj nebožtík tatínek zjistil, že ta tabulka zmizela, udělal hrozný kravál a nadával na ty městský hajzly co všechno zničeja ukradnou. Já tenkrát dostal strach aby to na tý půdě nenašel, a tak, když jednou nebyl doma, amáma zrovna věšela prádlo, hodil jsem tu tabulku do kamen. Von ale tatka nevěděl, co na tý tabulce bylo, a tak se vždycky hrozně rozzuřil, když se ho nějaký kunšaft na tu zkumavku zeptal. Jednou maminka viděla příjezdět zájezdovej autobus a už se radovala, že bude mít na nové šaty, když se nějaký moulá, co tu zrovna vokouněl, tatínka na tu zkumavku zeptal. Tatínek se tak rozzuřil, že toho moulu vyhnal ven, zamk dveře a nikoho už do musea nepustil. Druhej den ta zkumavka záhadně zmizela, a teprv pozdějc jsem zjistil, že ji maminka hodila do smeti."

Pan Wilson znechuceně zmačkal dopitou plechovku a na cestě pro novou na mne výmluvně pohlédl, po mém záporosuňku se vrátil jen s jednou, do které se s chutí hned pustil: "Celý vodpoledne sem v tom verdu kopal jámy pro plot." Dodal na vysvětlenou, "Nepudem si ven zakouřit? Já vim, že asi valíte voči, co je tohleto za muzeum."

Po zdvořilostní výměně cigaret

pan Wilson pokračoval: "Když potom tatínek umíral, přiznali sme se mu voba, a svatě sme mu slíbili, že to jako napravíme. Maminka někde sehnala zkumavku, dala tam pár brabenců a bylo to, ale já do dneška nezjistil, co tenkrát na tý tabulce bylo, a bez tabulky je nám ta zkumavka platná asi jako myši hovno v kroupách."

Zeptal jsem se, jestli má nějaké písemnosti z doby okolo roku 1887, které by nám snad mohly o této záležitosti poskytnout nějaké bližší informace. Zatvářil se pobaveně, zavedl mne po schodech na půdu a teatrálně rozhodil dveře: "Tady to máte, mladej, to všechno je vaše. Já měl ještě do nedávna ambice to jednou roztrdit, ale když se člověk cele den stará vo dobytek, tak se mu večer už nechce nic dělat, nejvšest ještě tak čumět na televizi."

Musím přiznat, že když jsem ty hromady papírů spatřil, udělo se mi poněkud nevolno. Ale to už pan Wilson horlivě přinášel židli a stojací lampu: "Tak hodně zdaru, mladej pane, udělejte si tady pohodlí, a kdybyste něco potřeboval, stačí zavolat."

Začal jsem pytle nedoručitelných dopisů, kterýprý přinesl poštovník když se bourala stará pošta. Podle předchozích zkušeností jsem čekal, že jestli je tam dopis určený pro Cimrmana, dostane se mi do ruky jako poslední. Tentokrát však zákon schválnosti nefungoval, a již dvoustý šedesátý třetí dopis byl energickou rukou adresován: "Herr J. D. Zimmermann, Australia", a pod tím bylo červenou tužkou připsáno: "Adresát odešel."

Tento záhadný dopis byl poslán ze Stuttgartu, ale místo zpáteční adresy, nesl jen pečeť s impozantním erbem a iniciálami "FZ". Je snad pochopitelné, že jsem neváhal porušit listovní tajemství a obálku nedočkavě otevřel. Vlastní text dopisu byl jen kratičký, ale kromě něj obálka obsahovala několik nákrešů připomínajících dětské dudlíky. Podepsán byl hrabě Ferdinand Zeppelin. Hrabě se odvolává na svého bratrance Friedricha, barona von Furtmutha, který prý mu z Beachworthu o Cimrmanovi velmi pochvalně psal, a nabízí Cimrmanovi tiché partnerství v obrovském projektu, jehož povahu prý však nelze svěřit papíru. Je úžasné si představit, jak by se asi utvářel další Cimrmanův život, kdyby byl tehdy dopis obdržel.

Závěrem hrabě varuje Cimrmana před jistým inženýrem Mezzaninem. tento inženýr u něj delší dobu pracoval na přísně tajném projektu "vzducholož těžší než vzduch", ale tento jeho koncept se ukázal naprosto pochybený, a žádný z mnoha zhotovených prototypů nikdy nevzlétl. Nakonec inženýr Mezzanin zmružel, a s ním i onen Friedrichův dopis. hrabě předpokládá, že se onen inženýr pokusí Cimrmana vyhledat, a dodává, že nic kalého se od něj nedá očekávat.

Když jsem později stručně vysvětlil panu Wilsonovi svůj objev, vyjádřil se, s jistou dávkou skepticismu. "Tak vo tom Cimrmanovi sem nikdy neslyšel, ale toho barona tak trochu znám z vyprávění. Můj děda měl kolářství kde se říkalo "Na rozcestí". Tam bejvaly kdysi tři baráky: Donaldovic hospoda, co je na té adrese, pak byl hokynář, ten se jmenoval Selby, a na konec kolář a podkovář, to byl můj děda Wilson. Ty baráky už sou teď zbourány, jak tam tudle rozšiřovali silnici. Já tam jako malej kluk často chodíval za babičkou. V té době taky za ní vobčas chodily na čaj a na kus řeči ty starý pani vod vedle. To šel obyčejně děda rači hned do hospody. Jednou ho takhle potkávám na dvorku jak zrovna vodchází, von se zastaví, podivbá se na mně a povídá: To zas budou celý odpoledne kvákat vo tom baronovi. Hochu, dej na mý slova a nežeň se! Nikdy se nežeň! Pak šel dál, a cestou nakop každej příhodnej šutrák."

Když jsem se zeptal, co se o panu baronovi od babičky dozvěděl, mávnul rukou: "Babička mi dala koláč, a hned zase s těma babkama pila čaj, a všechny tři mluvily furt pryč, jaký von ten baron měl jemný ruce když na tebe šáh, a ty dvorný způsoby co von měl, a jak von furt cvakal kramflekama - no hrůza. Babička potom vystrachala všechny svý památníky a četla jim verše co von jí tam napsal, a vždycky při tom měla takhle ruku na srdci. nakonec cupitala do sekretáře pro svůj herbář a pak si v něm dlouho prohlížely ty vyisovaný kytky, co von jí prej dal, a ty babky vám vždycky byly nad tím herbářem úplně u vytržení. Tak já sem si v něm jednou taky listoval, abych viděl co jako na tom maj, a nebudete věřit, co sem tam našel: vyisované preservativ!"

Na to jsme si cba museli otevřít

nové pivo, a pan Wilson pokračoval: "Já tehdy ještě nevěděl co to je, tak to nesu babičce ukázat, jako aby mi řekla co je to za kytičku. Babička zrudla, vyškubla mi to a chtěla mi vynadat, když ale viděla, že sem ještě blbej, tak povídá, že to vůbec žádná kytička nejní, ale že to je gumák. prej ho baron dostal od svýho bratrance z Německa, ale poněváž prej mu byl malej, tak jí ho dal na památku. Já se tenkrát vůbec nedivil, že mu ten gumák byl malej, poněvadž když jsem si ho pozdějc zkoušel tajně voblíct, sám sem ho dál než přes hlavu nedostal."

Když jsem mu připomněl toho inženýra Mezzanina, zavedl mne k prominentně umístěnému tablu, na kterém byla fotografie komplikovaného systému trubek, žlabů a sít, opatřená nápisem: "Mezzaninův patentní pudlovací stroj". Text pod obrázkem vysvětloval, že tyto stroje byly od roku 1887 používány po celé Austrálii, a že se vyznačovaly neobyčejnou výkonností. Každý z nich prý byl schopen zpracovat 500 tun zlatonosné horniny týdně. "To je všechno, co vo něm vim," dodal na vysvětlenou.

Nakonec mne napadlo ukázat panu Wilsonovi knihu (1) s řadou reprodukcí pravděpodobné podoby Járy Cimrmana, v naději, že mezi nimi zjistí nějakou podobnost s obrázkem, kterého se kdysi tak bál, ale pan Wilson nad všemi rekonstrukcemi jen kroutil hlavou. Už jsem chtěl knihu zavřít, když jeho zrak padl na fotografii Cimrmanovy busty a on okamžitě zvolal: "To je von! Přesně tak ten pán na tom vobrázku vypadal, akorát nos měl drobátko větší. Tak vy říkáte že to byl tenhle ten Cimrman No, jestli se kamarádil s tím baronem, tak by vo něm měl vědět starej Donaldson. Vona když šla jeho vnučka do penze, tak si ho vzala k sobě, takže bydlí nedaleko. Jen mu proboha neříkejte, že ste profesor, to byste v tu ránu letěl!"

(1) Jednalo se o knihu "Divadlo Járy Cimrmana", od našich cimrmanologů, prof. L. Smoljaka a dr. Z. Svěráka

ANEKDOTY s němou tváří

MOTTO

".....lidi jsou zlí, lidi. jsou zvířata.
"O ne, křivdíte zvířatům. To lidi mají tu špatnou vlastnost, že si nadávají zvířecími jmény. Jak k tomu to ubohé zvíře přijde, aby bylo přirovnáváno ke člověku." (V W)

V jedné zoologické zahradě viděli návštěvníci v kleci beránka a vlka, jak žijí v náramně shodě.

"Prosím vás, jak je tohle možné, jak jste to dokázali?"

"To je docela jednoduché. Každý den dodáváme nového beránka."

Nový majitel chalupy se vypravil ráno na ryby. U řeky se ptá zdejšího ušedlíka:

"Můžou se tu chytat ryby?"

"Ano."

"A když něco chytím, nebude to přestupek?"

"Ne. To bude spíš zázrak."

"Mluvíci papoušky jsme vyprodali, ale mohu vám nabídnout krásného datla."

"Copak se člověk s datlem dorozumí?"

"Samozřejmě, morzeovkou."

Je vlahý májový večer, stromy kvetou, tráva voní.... Na kraji rybníka stojí smutný čáp a pozoruje na větvi cukrující hrdličku. Pak zaklepe zobákem:

"To vim, tvůj zve ku lásce hlas, ale já abych to pak všechno odřel."

"Ten papoušek vám vydrží dve stě let," ujišťuje obchodník zákazníka.

"To jsem teda zvědavěj," praví zákazník.

Povídá jeden námořník druhému: "Když jsem se plavil jižními moři, viděl jsem na jednom ostrově prazvláštního ptáka. Snášel krychlová vejce a mluvil."

"A co říkal?"

"Jauvajs!"

Před derby si zašel trenér s koněm do kina, aby se uklidnil. Kůň se náramně bavil a smál se na celé kolo. "Prosím vás, proč se ten kůň tak bavi?" divila se vedle sedící dáma.

"Nevim, taky mě to překvapuje. Když četl knížku, tak se mu nelíbila."

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává: **HABER - PILOT** Pty Limited

A.C.N. 002 830 613

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel. (02) 636 1873

Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Habarová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.

Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

**Česky mluvící solicitor / právník a advokát
vám nabízí služby**

Vynikající znalost českého a australského práva.

Kontaktujte: **Vladimíra Gazdíka**

V. GAZDIK LL.B. & CO. SOLICITORS

Vladimír Gazdik LL.B.
Solicitor & Advocate CR

1A/5 Wongala Crescent
Beecroft NSW 2119 Australia
Telephone: (02) 484 2221
Facsimile: (02) 484 0606

Mobile: 015 274 734
After Hours: (02) 9980 7908
Appointments: (047) 87 6336

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rez, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: (02) 9999 2595

Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma,
pečlivě, spolehlivě, poctivě,
Hovoříme česky a slovensky.

TAX RETURNS

Tim Austin, F.T.I.A.

Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání,
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:
18 Hughes Ave.
Lawson 2783
Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

ELEKTRIKÁŘ

Aleš HUBSCHMANN,

Licence No. 2511

sedmadvacet let zkušeností
nabízí své služby
při řešení všech problémů
se zaváděním a instalací
elektrických spotřebičů,
nové instalace a podobně.

Perfektní práce
za slušné ceny

Telefon: (03) 9803 3815

Mobil: 018 176 556

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystřihněte a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited

7 BOONAH STREET

WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte

na půl roku ☐ \$15.60

na celý rok ☐ \$31.20

1a Palmerson Grv. (roh Atherton Rd) OAKLEIGH 3166

Tel: (03) 9564 7679 Fax: (03) 9564 7752

AH: (03) 9801 2796 Mob: 041 201 6556

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURO-RAIL - vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

ČTĚTE
PODPORUJTE
ODEBÍREJTE

AUSTRALSKÉ LISTY

JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

SUSTEK

LAST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT
DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 557 4109, 557 2863
Fax: 557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT

**Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.
volejte: 03 557 4109, 03 557 2863**

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízí systém vytvořený zvlášť pro vás I (viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tinting or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.

FLY OK FLY ČSA

**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU**

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECH
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX H110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713